

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์: การใช้ห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนเอกชน อำเภอมืองเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน: นายสมชาย พุทธิมา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: สาขาวิชาประถมศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

รองศาสตราจารย์วิถมา	วโรตมะวิชญ	ประธานกรรมการ
อาจารย์บรรเทา	อุทัยทัศน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์	มำลำพอง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การทำวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพห้องสมุด การจัดกิจกรรมและการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียนเอกชน เพื่อศึกษาการใช้ห้องสมุด ปัญหา ความคิดเห็นและความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาปัญหา ความคิดเห็น และความต้องการของหัวหน้าบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุดในโรงเรียนเอกชน อำเภอมืองเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนเอกชน อำเภอมืองเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 344 คน จาก 15 โรงเรียน และหัวหน้าบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน จำนวน 15 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบบสัมภาษณ์สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์และแบบสังเกตสภาพห้องสมุดโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพห้องสมุด การจัดกิจกรรม และการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียน

1.1 ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีขนาด 2 ห้องเรียน รองลงมา มีขนาด 1 ห้องเรียน มีบุคลากรในห้องสมุด 1 คน และมีนักเรียนช่วยงานห้องสมุด 1-5 คนในแต่ละปี ระบบการจัดหนังสือส่วนมากใช้ระบบทศนิยมของดิวกี

1.2 วิธีการเลือกซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดส่วนมาก บรรณารักษ์กับคณะครูในโรงเรียนร่วมกันพิจารณา มีจำนวนหนังสือในห้องสมุดทั้งหมด 500-1,000 เล่มเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา มีจำนวน 3,000 เล่มขึ้นไป ส่วนประเภทของหนังสือที่ทุกโรงเรียนมีอยู่ในห้องสมุดโรงเรียน ได้แก่ หนังสือเสริมทักษะภาษาไทย คณิตศาสตร์ หนังสือประกอบการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ความรู้ทั่วไป ศาสนา ประวัติศาสตร์-ภูมิศาสตร์ กีฬา และนิทาน หนังสือพิมพ์ที่มีในห้องสมุดโรงเรียน ได้แก่ ไทยรัฐ ไทยนิวส์ เดลินิวส์ และข่าวสดตามลำดับ สำหรับวารสารและนิตยสาร ได้แก่ ขวัญเรือน สวนเด็ก กุลสตรี อ.ส.ท. สกุลไทยและแม็ค เป็นต้น

1.3 กิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนจัดขึ้นส่วนใหญ่ ได้แก่ จัดป้ายนิเทศ จัดนักเรียนช่วยงานห้องสมุด ประกวดวาดภาพ ทายปัญหา และแข่งขันตอบปัญหา

1.4 ห้องสมุดโรงเรียนจะเปิดบริการตลอดวันเป็นส่วนมาก และนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดเวลา 12.00-13.00 น.มากที่สุด ลักษณะการให้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะดูแลด้วยตนเอง มีบริการให้นักเรียนยืมหนังสือได้ครั้งละ 2 เล่มต่อระยะเวลา 3 วัน

2. การใช้ห้องสมุด ปัญหา ความคิดเห็นและความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อห้องสมุดในโรงเรียนเอกชน

2.1 นักเรียนส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดโรงเรียนสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง โดยเฉพาะช่วงเวลาวางหลังพักรับประทานอาหารกลางวัน

2.2 นักเรียนจะค้นหาหนังสือที่ต้องการด้วยตนเอง มีบางส่วนที่ปรึกษาบรรณารักษ์ นักเรียนส่วนใหญ่ได้อ่านหนังสือจบเล่มจากห้องสมุดโรงเรียนประมาณ 10 เล่ม และรองลงมาประมาณ 5 เล่มใน 1 ภาคเรียน

2.3 กิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนจัดขึ้นซึ่งนักเรียนเข้าร่วม คือ อ่านป้ายนิเทศ ประกวดเรียงความ ย่อความและคำขวัญ และประกวดวาดภาพ

2.4 นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดโรงเรียนเพื่อหาความรู้ประกอบการเรียน ค้นคว้าทำรายงานตามหัวข้อที่ครูมอบหมาย อ่านหนังสือเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมีบางส่วนใช้ห้องสมุดโรงเรียนเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและทำการบ้าน

2.5 หนังสือพิมพ์ที่อ่านมากที่สุด ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด ไทยนิวส์ และเชียงใหม่ นิวส์ ตามลำดับ ส่วนวารสารและนิตยสาร ได้แก่ สอนเด็ก แม็ค กุลสตรี ไดโนเสาร์ เป็นต้น

2.6 ปัญหาการใช้ห้องสมุดโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหนังสือและสิ่งพิมพ์ ด้านบุคลากรการให้บริการและการจัดกิจกรรม ด้านโสตทัศนูปกรณ์และครุภัณฑ์ และด้านอาคารสถานที่

2.7 ความคิดเห็นที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้มีความรู้กว้างขวางขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน และช่วยฝึกฝนให้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามลำดับ

2.8 ความต้องการทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากรการให้บริการและการจัดกิจกรรม ด้านหนังสือและสิ่งพิมพ์ และด้านโสตทัศนูปกรณ์และครุภัณฑ์

3. ปัญหา ความคิดเห็นและความต้องการของหัวหน้าบรรณารักษ์ที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนเอกชน

3.1 ปัญหาในการจัดห้องสมุดโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านโสตทัศนูปกรณ์และครุภัณฑ์ ด้านหนังสือและสิ่งพิมพ์ ด้านงบประมาณ ด้านการให้บริการและการจัดกิจกรรม ด้านบุคลากรและผู้บริหาร และด้านอาคารสถานที่

3.2 ความคิดเห็นที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น ห้องสมุดโรงเรียนกับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมาก มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน และทำให้นักเรียนรู้สึกเพลิดเพลินตามลำดับ

3.3 ความต้องการในการจัดห้องสมุดโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการและการจัดกิจกรรม ด้านบุคลากรและผู้บริหาร ด้านหนังสือและสิ่งพิมพ์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านโสตทัศนูปกรณ์และครุภัณฑ์

Thesis Title: School Library Utilization of Prathom Suksa 5 Students in
Private Schools in Muang Chiang Mai District

Author: Mr. Somchai Putthima

M.Ed. : Elementary Education

Examining Committee:

Assoc. Prof. Weena	Warotamawit	Chairman
Lecturer Bantao	Utaitas	Member
Assist.Prof. Prasit	Malumpong	Member

Abstract

The purposes of this study were to investigate the conditions, activities and services provided in private school libraries, to find out library utilization, problems, opinions and needs of prathom sukxa 5 students and to study head librarians' problems, needs and opinions concerning private school libraries in Muang Chiang Mai district. The samples selected for this study included 344 prathom sukxa 5 students of the 1996 academic year from 15 private schools in Muang Chiang Mai district and 15 head librarians. The data were collected by using questionnaires for the students and interview form for the head librarians and observation forms and then analysed statistically by computing percentage, the arithmetic mean and standard deviation. The results of the study were as follows:

1. Conditions, activities and services in private school libraries.

1.1 Most private school libraries contained two classroom-size space. Some contained one classroom-size space with only one librarian and one to five students acting as assistants. Books were arranged according to John Dewey's decimal system.

1.2 The school librarians and teaching staff helped in the selection of books to be purchased on annual basis. There were 500-1,000 books in most libraries. A few had more than 3,000 books. Every school libraries had these kinds of supplementary books: Thai language skill, mathematics, life experiences, character development, work oriented, general knowledge, religion, history-geography, sport and story. For the newspaper, Thai-rath, Thai-news, Daily-news and Khao-sod were found in every libraries. They also had the following magazines and journals : Kwan-ruen, Suan-dek, Kulla-satree, Tourism magazine, Sakul-thai and Mac.

1.3 The most activities offered by the libraries were displaying bulletin boards, drawing and painting, quiz contests as well as assigning students to work in libraries.

1.4 Most libraries offered whole-day service. 12.00-13.00 was the busiest period. The services were under the supervision of the librarians and consist mainly of loaning 2 books at a time for a period of 3 days.

2. Library utilization, problems opinions and needs of prathom sukka 5 students, concerning private school libraries were:

2.1 Libraries were most used by students at lunch break time, 2-3 times a week.

2.2 Most students helped themselves in finding the required books. A few consulted the librarians. They had completed reading 5-10 books in one semester.

2.3 Activities offered by the libraries which students participated were reading the bulletin board, writing essay, precis, slogan; drawing and painting contest.

2.4 Most students used the libraries for the purposes of acquiring general knowledge, preparing for their report assignments, reading books which could be applied in their daily lives. Others came to the libraries for emotional relaxation or doing their homeworks.

2.5 Most students frequently read newspapers were Thai-rath, Daily news, Khao-sod, Thai news and Chiang Mai news. Students also read Suan-dek, Mac, Kullasatree and Dino sann magazines.

2.6 The problems of library utilization were found in less level. However, the students identified problems related to insufficient number of reading materials and servicing personnel and activities, lack of audio-visual and teaching aids and also less area.

2.7 Most students had opinions on school libraries in high level. They agreed that school libraries helped them to use their free time effectively, gain their knowledge, create greater interest and habit of reading, and also train them to search for knowledge by themselves.

2.8 The students' needs were found in high level in all aspects, They needed better libraries and more qualified personnel, attractive activities, books and printed matters as well as audio-visual and teaching aids.

---

3. Problems, opinions and needs of the head librarians about private school libraries:

3.1 Problems concerning the organization in every aspect were in low level. They still had problems of lacking of audio-visual and teaching aids, books and printed matters, budget, services, organizing activities, working personnel, administrators and space and buildings.

3.2 They mostly had opinion in high level on private school libraries. They agreed that school libraries could help students use of their free time effectively, increase students' knowledge. The librarians found that the education and libraries were related very closely and also related to instructional situation. Further more, libraries helped students enjoyable.

3.3 The needs for the organization of the libraries remained in high level. They ranged from high to less: the needs to organize activities and services, the needs of personnel and administrators, books and printed matters, buildings, budget, audio-visual and teaching aids.